

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI TƏHSİL NAZİRLİYİ

Azərbaycan Respublikası
Təhsil Nazirliyinin
F-395 nömrəli 04.09.20 il tarixli
qərarı ilə təsdiq edilmişdir

BAKALAVRIAT SƏVİYYƏSİNİN

İNSTRUMENTAL İFAÇILIQ (sahələr üzrə) İXTİSASI ÜZRƏ

TƏHSİL PROQRAMI

İxtisasın şifri və adı: 050308 Instrumental ifaçılıq (sahələr üzrə)

BAKALAVRIAT SƏVIYYƏSİNİN INSTRUMENTAL İFAÇILIQ (sahələr üzrə) İXTİSASI ÜZRƏ TƏHSİL PROQRAMININ ÇƏRÇİVƏ SƏNƏDİ

1. Ümumi müddəalar

- 1.1. Bakalavriat səviyyəsinin 050308 Instrumental ifaçılıq (sahələr üzrə) ixtisası üzrə Təhsil Proqramı (bundan sonra ixtisas üzrə Təhsil Proqramı) “Təhsil haqqında” Azərbaycan Respublikasının Qanununa, Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarlarına, eləcə də “Ali təhsilin bakalavriat (əsas (baza ali) tibb təhsili) səviyyəsi üzrə ixtisasların (proqramların) Təsnifatı”na uyğun hazırlanmışdır.
- 1.2. Təhsil Proqramının məqsədləri aşağıdakılardır:
 - İxtisas üzrə məzunun kompetensiyalarını, ixtisasın çərçivəsini, fənlər üzrə təlim və öyrənmə metodlarını, qiymətləndirmə üsullarını, təlim nəticələrini, kadr hazırlığı aparmaq üçün infrastruktura və kadr potensialına olan tələbləri, tələbənin təcrübə keçmə, işə düzəlmə və təhsilini artırma imkanlarını müəyyənləşdirir;
 - Tələbələrə və işəgötürənlərə məzunların əldə etdiyi bilik və bacarıqlar, eləcə də təlim nəticələri barədə məlumatlandırmaq;
 - Təhsil Proqramı üzrə kadr hazırlığının bu proqrama uyğunluğunun qiymətləndirilməsi zamanı bu prosesə cəlb olunan ekspertləri məlumatlandırmaq.
- 1.3. Təhsil Proqramı tabeliyindən, mülkiyyət növündən və təşkilatı-hüquqi formasından asılı olmayaraq Azərbaycan Respublikasında fəaliyyət göstərən və həmin ixtisas üzrə bakalavr (əsas (baza) tibb) hazırlığını həyata keçirən bütün ali təhsil müəssisələri üçün məcburidir.
- 1.4. Tələbənin 5 (beş) günlük iş rejimində həftəlik auditoriya və auditoriyadankənar ümumi yükünün həcmi 45 saatdır (xüsusi təyinatlı ali təhsil müəssisələri istisna olmaqla). Həftəlik auditoriya saatlarının həcmi ümumi həftəlik yükün 50 %-dən çox olmamalıdır. İxtisasın xüsusiyyətindən asılı olaraq həftəlik yükün həcmi dəyişdirilə bilər.

2. Məzunun kompetensiyaları

- 2.1. Təhsil Proqramının sonunda məzun aşağıdakı ümumi kompetensiyalara yiyələnmişdir:
 - İxtisası üzrə Azərbaycan dilində şifahi və yazılı kommunikasiya bacarıqlarına;
 - İxtisası üzrə ən azı bir xarici dildə kommunikasiya bacarıqlarına;
 - Azərbaycan dövlətçiliyinin tarixi, hüquqi, siyasi, mədəni, ideoloji əsasları və müasir dünyadakı yeri və roluna dair sistemli və hərtərəfli biliklərə, milli dövlətimizin perspektiv inkişafını proqnozlaşdırma qabiliyyətinə;
 - Milli dövlətimizin qarşılaşdığı təhdidləri və çağırışları müəyyən etmə bacarıqlarına;
 - İş yerində informasiya texnologiyalarından istifadə etmək qabiliyyətinə;
 - Komandada iş, problemin həllinə ortaq yanaşmaya nail olmaq qabiliyyətinə;
 - Yeni şəraitə uyğunlaşmaq, təşəbbüs irəli sürmək qabiliyyətinə və uğur qazanmaq iradəsinə;
 - Məsələlərin həlli üçün əlavə məlumat resurslarını müəyyən etmək və seçə bilmək qabiliyyətinə;
 - Peşəkar məqsədlər üçün müvafiq məlumatı təhlil etmək, ümumiləşdirmək və tətbiq etmək bacarıqlarına;
 - Peşəkar fəaliyyət planlaşdırmaq və təşkil etmək, gələcək təhsilini və mövcud bacarıqlarını təkmilləşdirilmək, vaxtı idarə etmək və tapşırıqları vaxtında tamamlamaq qabiliyyətinə;
 - Fəaliyyətində sosial və ekoloji məsuliyyətə, eləcə də vətəndaş şüuru və etik yanaşmaya, həmçinin keyfiyyətə üstünlük vermək bacarığına;

- Bilik və bacarıqlarını inkişaf etdirmək məqsədilə vəziyyəti və özünü yenidən qiymətləndirmək və özünütənqid bacarığına;
- Tədris materiallarının, eləcə də muğamın elmi əsaslarını bilmək və təlim etmək, not materialları ilə tanış olmaq bacarığına;
 - ifa etmək və təhsilə təqdim etmə bacarıqlarına;
- Elektron kitabxanalardan, fonotekadan, musiqi ədəbiyyatından, referativ jurnallardan, internetdən yeni məlumatları, musiqi əsərlərinin alternativ ifalarını əldə etmək və təqdim etmək bacarıqlarına;
- Qazanılmış bilik, bacarıq və vərdislərə uyğun olaraq, təhsil sahələrində kompleks məsələlərin həllində iştirak etmək qabiliyyətinə;
- Kollektivdə öz həmkarları ilə birgə işləmək bacarıqlarına;
- Şagirdlər ilə ünsiyyət yaratmaq və musiqi mədəniyyətinə maraq oyatmaq bacarıqlarına;

2.2. 050308 -İnstrumental ifaçılıq (sahələr üzrə) ixtisası üzrə Təhsil Proqramının sonunda məzun aşağıdakı peşə kompetensiyalara yiyələnməlidir:

- Tədris repertuarını və materiallarının elmi əsaslarını bilmək və onu tədris etməyi bacarmaq, not materialları, muğamlar ilə tanış olmaq, ifa etmək və təhsilə təqdim etmək bacarığına;
- Klassik və müasir musiqi əsərlərini, muğamları, xalq rəqslərini, rəngləri professional səviyyədə ifa etmək, ifaçılıq fəaliyyəti sahəsinə aid olan fənlərin əsas problemlərini, onların konkret tətbiq sahələrini bilməsinə;
- İxtisasla bağlı anlayış və terminlərin mənasını bilməsinə və tətbiq etməsinə;
- Qarşıya müəyyən ifaçılıq vəzifələri qoymaq, onları həll etməkdə müvafiq metodları seçmək və tətbiq etmək, repertuar seçiminin bacarığına;
- Şagirdlərin dərs prosesində istifadə etməsi üçün elmi-metodik və didaktik vəsait hazırlaması bacarığına;
- İxtisas fənninin tədrisi ilə bağlı bilikləri təqdim etmək və onlardan iş şəraitində istifadə etmək bacarığına;
- Instrumental ifaçılıq ixtisasları ilə bağlı tədris prosesində müasir və innovativ üsulları tətbiq etmək qabiliyyətinə;
 - Milli instrumental məktəbin ənənələrini saxlamaq və təkmilləşdirmək bacarığına;
 - Azərbaycan və dünya bəstəkarlarının instrumental musiqisinə, xalq musiqi nümunələrinə yiyələnmək, repertuar toplamaq və ifaçılıq pedaqoji fəaliyyətlərində istifadə etmək qabiliyyətinə;
 - Instrumental ifaçılıqda xüsusi, fərdi repertuara malik olmasına.

3. Təhsil Proqramının strukturu

3.1. 050308 - Instrumental ifaçılıq (sahələr üzrə) ixtisası üzrə Təhsil Proqramı 240 kreditindən ibarətdir.

Kreditlər aşağıdakı şəkildə bölüşdürülür:

Cədvəl 1

Fənlərin sayı	Fənnin adı	AKTS krediti
Ümumi fənlər		
1	Azərbaycan tarixi Bu fənn Azərbaycanın müasir dövlətçilik ənənələrinin yaranması, formalaşması və inkişafını sistemli şəkildə, xronoloji ardıcılıqla öyrənir, müasir Azərbaycan dövlətçiliyinin formalaşmasında siyasi, ideoloji, iqtisadi, mədəni amillərin rolunu təhlil və tədqiq edir. Müasir dünyada Azərbaycan dövlətinin yeri və yolu sistemli təhlil edilir.	5
2	Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya Bu fənn çərçivəsində tələbələr yazılı və şifahi nitq mədəniyyətinə, auditoriya və işəgötürən qarşısında təqdimat etmək, alınma sözləri düzgün tələffüz etməklə ixtisas üzrə akademik terminologiyaya, mətnlər üzərində iş və işgüzar yazı bacarıqlarına yiyələnmişdirlər.	4
3	Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya Bu fənn çərçivəsində tələbələr tədris olunan xarici dildə ixtisas üzrə terminologiyayı öyrənməli, Azərbaycan, Bakı, özü və sənəti haqqında təqdimat etmək, işgüzar yazı, şifahi ünsiyyət bacarıqlarına yiyələnmişdirlər.	15
4	Seçmə fənlər (Seçmə fənlər ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilir. İxtisasın spesifikasiyasından asılı olaraq seçmə fənlərə əlavələr edilə bilər).	
4.1	Fəlsəfə	3
	Sosiologiya	
	Hüququn əsasları	
	Məntiq	
	Etika və estetika	
4.2	İnformasiya texnologiyaları (ixtisas üzrə)	3
	İnformasiyanın idarə edilməsi	
	Sahibkarlığın əsasları və biznəsə giriş	
İxtisas fənləri		
5	İxtisas (sahələr üzrə) Fortepiano. Orqan. Klavesin; Simli alətlər; Nəfəs və zərb alətləri: Bu fənn çərçivəsində tələbə ixtisas üzrə fərqli redaksiyalara məxsus ədəbiyyat ilə tanış olur və not mətnini dəqiqliyi ilə icra etməyi öyrənir. İxtisas repertuarlarından müxtəlif dövr və üslublara aid olan əsərlərin ideya-məzmununu dərk edib, əsərləri düzgün təfsir edərək ifa etmək bacarığına yiyələnir; ifaçının texniki və bədii səviyyəsini inkişaf etdirir; Xalq çalğı alətləri: Bu fənn klassik və müasir musiqi əsərlərini, Azərbaycan muğam dəstgahlarını onların şöbə və güşələrinin daxili inkişaf prinsiplərini, ardıcıllaşma məntiqini, muğam və kompozisiya daxilində dialektik inkişaf qanunauyğunluqlarını professional səviyyədə ifa etmək bacarığını aşılıyır; ifaçının texniki və bədii səviyyəsini inkişaf etdirir;	38
6	Azərbaycan musiqi tarixi Bu fənn çərçivəsində tələbələr Azərbaycan musiqisinin və bəstəkar yaradıcılığının tarixini bilməli, Azərbaycan və xarici bəstəkarların əsərləri arasında oxşar və fərqli cəhətləri seçməyi bacarmalıdır.	4
7	İxtisasın tədris metodikası Bu fənn tələbələrə fənnin metodik xüsusiyyətlərini aşılıyaraq ifaçılıq sənətinin sirlərini	5

	mənimsəməyə şərait yaradır. Fənn çərçivəsində tələbələrə görkəmli musiqiçi-müəllimlərin fəaliyyəti, onların əsas metodik prinsipləri, gələcək müəllimin peşəkar hazırlığının əsasları və vəzifələri aşılır.	
8	İfaçılıq sənətinin tarixi Bu fənnin tədrisində ifaçılıq sənətinin yaranması, inkişaf tarixi və formalaşmasını sistemli şəkildə öyrənilir, görkəmli dünya və Azərbaycan ifaçılarının yaratdığı ifaçılıq məktəblərini, yazdıqları əsərlərin üslub tərzini tədqiq edir.	7
9	Mülkü müdafiə Bu fənn mülki müdafiənin əsaslarından, işçi qüvvəsi və texniki vasitələrindən bəhs etməlidir. Fövqaladə hallarda insanların üzərinə düşən vəzifələrin, özünmüdafiə tədbirləri üzrə biliklərin mənimsənilməsinə nəzərdə tutmalıdır.	3
10	Multikulturalizmə giriş Bu fənn çərçivəsində tələbələr multikulturalizmi bir sosial hadisə, ideologiya, siyasət, həyat tərzini kimi təqdim etməli, müasir dövrdə onun əhəmiyyətini göstərməli, dünya dövlətlərinin, o cümlədən Azərbaycanın multikulturalizm sahəsində tarixi təcrübəsini bilməlidir. Tolerantlıq ənənələrini möhkəmləndirməyi və inkişaf etdirməyi, etnik-millət müxtəlifliyinin tənzimlənməsində multikulturalizmin əhəmiyyətini, ünsiyyət zamanı dünya dövlətlərinin mütarəqqi təcrübəsi ilə xarici tələbələri tanış etməyi; ölkənin sosial-iqtisadi inkişafı arasında qarşılıqlı münasibətləri izah etməyi bacarmalıdır.	3
	Ali təhsil müəssisəsi tərəfindən müəyyən edilən fənlər	120
	Təcrübə və Yekun Dövlət Attestasiyası	30
	Təcrübə	21
	Yekun Dövlət Attestasiyası	9

4. Tədris və öyrənmə

- 4.1. Tədris və öyrənmə mühiti elə təşkil olunmalıdır ki, tələbələr təhsil proqramında nəzərdə tutulan təlim nəticələrini əldə edə bilsinlər.
- 4.2. Tədris və öyrənmə metodları müvafiq sənədlərdə (məsələn, müəllimin sillabusunda və s.) təsvir edilməli və ictimaiyyətə (məsələn, universitetin veb sahifəsində, proqramın broşurlarında və s.) açıq olmalıdır.
- 4.3. Tədris və öyrənmə metodları innovativ təhsil təcrübələri nəzərə alınaraq, davamlı şəkildə nəzərdən keçirilməli və təkmilləşdirilməlidir. Tədris və öyrənmə metodlarının müntəzəm şəkildə təkmilləşdirilməsi akademiyanın keyfiyyət təminatı sisteminin bir hissəsi olmalıdır.
- 4.4. Təlim prosesində fərqli tədris metodlarından istifadə edilməlidir. Bu metodlar tələbəyönümlü yanaşmanı və tələbələrin təlim prosesindəki fəal rol oynamasını təşviq etməlidir. İstifadə ediləcək tədris və öyrənmə metodlarına nümunə olaraq aşağıdakıları göstərmək olar:
 - müəhazirə, seminarlar, praktiki tapşırıqlar;
 - ifaçılıq sənətinə aid təqdimatlar və müzakirələr;
 - müstəqil iş, praktiki nümunələrlə iş;
 - müxtəlif dövrləri əhatə edən konsert layihələri;
 - ifaçılıq problemlərinə əsaslanan tədris;
 - konsert formatında hesabatlar;
 - konsert çıxışı (sınıf, tematik);
 - qapalı və açıq akademik konsertlər;
 - dinləyişlər;
 - ustad dərslər;
 - ifa və şifahi şərh;
 - video və audio texnologiyalarından istifadə;

- distant təhsil və onlayn dərslər;
- video və audi mühazirələr ;
- video və audi carxlar, video təqdimatlar;
- musiqi texnologiyalarından istifadə;
- interaktiv təlim;
- onlayn formatda ansambl partiyalarının bir ifaya cəmlənməsi;
- və s.

- 4.5. Təhsildə nəzəriyyə və praktiki təlim arasında tarazlıq gözlənilməlidir. Əsas diqqət əmək bazarının dəyişən ehtiyaclarına uyğun olaraq praktiki bacarıqların gücləndirilməsinə yetirilməlidir.
- 4.6. Təhsil proqramı tələbələrin müstəqilliyini dəstəkləməli və ömürboyu təlim konsepsiyasını inkişaf etdirməlidir. Təhsil prosesinin sonunda tələbə hər hansı istiqamətdə müstəqil işləyə bilməli və təhsilini ömürboyu davam etdirməyi bacarmalıdır.

5. Qiymətləndirmə

- 5.1. Qiymətləndirmə elə təşkil olunmalıdır ki, tələbələrin gözlənilən təlim nəticələrini əldə etmələri səmərəli şəkildə ölçülə bilsin. Bu, əldə olunan irəliləyişi monitorinq etməyə, təhsil proqramlarının nəticələrinə hansı dərəcədə nail olunduğunu qiymətləndirməyə, eləcə də tələbələrlə fikir mübadiləsinə şərait yaratmağa və təhsil proqramlarının təkmilləşdirilməsi üçün ilkin şərtlərin formalaşdırılmasına yardım etməlidir.
- 5.2. Qiymətləndirmə üsulları müvafiq sənədlərdə (məsələn, fənn proqramında, sillabusda və s.) təsvir edilməli və hamı üçün açıq olmalıdır (məsələn, universitetin veb sahifəsində, proqramın broşürlərində və s.).
- 5.3. Qiymətləndirmə üsulları innovativ tədris təcrübələri nəzərə alınaraq davamlı şəkildə nəzərdən keçirilməli və təkmilləşdirilməlidir. Qiymətləndirmə üsullarının müntəzəm şəkildə yenilənməsi ali təhsil müəssisəsinin keyfiyyət təminatı sisteminin bir hissəsi olmalıdır.
- 5.4. Tədris prosesində fərqli qiymətləndirmə üsullarından istifadə edilməlidir. Bu üsullar tələbəyönümlü yanaşmanı və tələbələrin təlim prosesindəki fəal rol oynamasını təşviq etməlidir. İstifadə ediləcək qiymətləndirmə üsullarından nümunələr:
- yazılı tapşırıqlar;
 - şifahi təqdimatlar;
 - sorğular;
 - frontal sorğu;
 - açıq müzakirələr;
 - praktika hesabatları;
 - praktikada, laboratoriyada müşahidələrə əsasən bacarıqların qiymətləndirilməsi;
 - qrup şəklində və özünü qiymətləndirmə;
 - kollektivin qiymətləndirilməsi;
 - elektron variantda təqdimatlar;
 - dinləyişlər;
 - açıq dərslər;
 - yazılı işlər, kollokviumlar;
 - online dərslər;
 - ustad dərslər;
 - və s.
- 5.5. Təlim nailiyyətlərinin qiymətləndirilməsində istifadə olunan üsullar aydın müəyyənləşdirilmiş meyarlara əsaslanmalıdır və təhsil müddətində tələbənin əldə etdiyi bilik, bacarıq və qabiliyyət

səviyyəsini düzgün və etibarlı şəkildə müəyyən etməyə imkan verməlidir. Təlim nəticələrinin qiymətləndirilməsi zamanı müəllimlər şəffaflıq, qərəzsizlik, qarşılıqlı hörmət və humanistlik prinsiplərini rəhbər tutmalıdırlar.

- 5.6. Tələbələrə müəllimlərlə/qiymətləndiricilərlə təhsillərinin bütün aspektlərini, o cümlədən qiymətləndirilmə prosesini müzakirə etmək imkanı verilməlidir. Ali təhsil müəssisəsi müvafiq qaydalara uyğun olaraq qiymətləndirmə prosesi, yaxud qiymətlə bağlı apelyasiya prosedurlarını müəyyən etməlidir.
- 5.7. Akademik etika təhsil prosesində önəmli yer tutur. Tələbələrə akademik dürüstlüyə riayət etmək, plagiarizm problemini anlamaq öyrədilir. Onlar intellektual əməyin əqli mülkiyyət hüquqları barəsində məlumatlandırılmalıdırlar.

6. Proqramın və hər bir fənnin təlim nəticələri

- 6.1. Təhsil proqramının təlim nəticələri, eləcə də hər bir fənnin təlim nəticələrinin müəyyənləşdirilməsi və hər bir fənnin sillabusunun hazırlanması ali təhsil müəssisəsinin/akademik heyətinin səlahiyyətindədir.
- 6.2. Təlim nəticələri hər bir ali təhsil müəssisəsi tərəfindən Əlavə 1-dəki formaya uyğun olaraq müəyyənləşdirilir. Təlim nəticələri matrisində (Əlavə 2) fənlərlə təlim nəticələri arasındakı əlaqə əks olunmalıdır.
- 6.3. Təhsil Proqramı cəmiyyətin və əmək bazarının dəyişən ehtiyaclarına cavab verən nəzəri və praktiki məzmunu təmin etməsi məqsədilə fənlərin sillabusları müntəzəm şəkildə yenilənməlidir.

7. İnfrastruktur və kadr potensialı

- 7.1. Təhsil Proqramının tədris, öyrənmə və qiymətləndirmə prosesi ali təhsil müəssisəsinin aşağıdakı infrastruktura malik olmasını zəruri edir:

Instrumental ifaçılıq (sahələr üzrə) ixtisası üzrə təhsil proqramına müvafiq hazırlanmış tədris planında nəzərdə tutulan fənlər üzrə dərslərin aparılması, təcrübələrin keçirilməsi və elmi tədqiqat, elmi metodik, elmi ifaçılıq işlərinin, ifaçılıq proqramlarının yerinə yetirilməsi üçün müvafiq İKT ilə təchiz olunmuş infrastruktura malik olmalı; kitabxana, elektron kitabxana, elektron jurnallar, elektron dərslik və dərs vəsaitləri, elektron səsyzma kabinetini, "Azərbaycan ənənəvi musiqi və müasir texnologiyalar" tədris laboratoriyası, "Milli musiqi alətlərinin təkmiləşdirilməsi laboratoriyası, musiqi alətləri, Lola audiovizual sistemi, orta ixtisas məktəb-studiya, opera studiyası, gimnaziya və kolleclər, akustik emalatxana və s. ilə təmin olunmuş maddi-texniki bazası olmalıdır. Təhsilənlərin ali təhsil müəssisəsinin lokal şəbəkəsinə, internetə, məlumat bazalarına, elektron kitabxanalarının axtarış sistemlərinə çıxışı, musiqi texnologiyalarının istifadəsi təmin edilməlidir.

- 7.2. Ali təhsil müəssisələrinin professor-müəllim heyəti, bir qayda olaraq, elmi dərəcəyə malik olmalıdır. Digər dövlət, yaxud özəl müəssisələrdən və ya digər müvafiq təşkilatlardan yüksək ixtisaslı mütəxəssisləri də tədrisə cəlb etmək olar.

8. Təcrübə

- 8.1. Təcrübə tələbənin nəzəri biliklərinin praktikada tətbiqi, eləcə də peşə bacarıqlarının gücləndirilməsi baxımından önəmlidir.
- 8.2. Təcrübə özəl şirkətdə, dövlət müəssisəsində, tədqiqat laboratoriyalarında (universitet, AMEA, özəl yerli, yaxud beynəlxalq təşkilat və şirkətlər və s.) eləcə də orta ixtisas musiqi məktəblərində, musiqi kollecləri və incəsənət məktəblərində təşkil oluna bilər.
- 8.3. Təcrübədən öncə ali təhsil müəssisəsi və təcrübə təşkil olunacaq şirkət/müəssisə/laboratoriya ilə müqavilə imzalanmalıdır. Eyni zamanda, tələbənin fərdi müraciəti əsasında onun ixtisasına uyğun xarici şirkət/müəssisə/laboratoriyada, o cümlədən xaricdə təcrübə keçməsinə icazə verilir. Müqavilədə şərtlər, tələbələrin hüquq və öhdəlikləri və digər zəruri təfərrüatlar öz əksini tapmalıdır.

8.4. Təcrübənin qiymətləndirilməsi:

050308 – Instrumental ifaçılıq (sahələr üzrə) ixtisası üzrə bakalavr hazırlığında pedaqoji, konsertmeyster və orkestr təcrübələri nəzərdə tutulur. Təcrübələr növündən asılı olaraq müvafiq idarə, təşkilatlarda, kolleclərdə, musiqi və incəsənət məktəblərində, orta ixtisas musiqi məktəb-studiyasında, opera studiyası, teatrlarda, orkestrlarda və s. keçirilə bilər. Təcrübənin qiymətləndirilməsi aşağıda sadalanan məlum üsullar əsasında 100 ballıq sistem ilə həyata keçirilir. Bu üsullar tələbəyönümlü yanaşmanı və tələbələrin təlim prosesindəki fəal rol oynamasını təmin etməlidir.

İstifadə ediləcək qiymətləndirmə üsulları:

- Açıq dərslər;
- Şifahi təqdimatlar;
- Şagirdlərin ifasına müşayiət etmə;
- Simfonik, kamera, nəfəs orkestrlərində ifa etmə;
- Xalq çalğı alətləri, kamera, milli nəfəs alətləri orkestrlərində ifa etmə;
- Şifahi və yazılı, videocarx və videoyazı formatında hesabatlar;
- Onlayn hesabatlar, təqdimatlar və ifalar;

Qiymətləndirmə ixtisası uyğun gələn və kifayət qədər iş təcrübəsi olan professor-müəllim heyəti sırasından təcrübə rəhbəri və müvafiq kafedra müdirlərinin səlahiyyətində olmalıdır. Təcrübənin aparıldığı müəssisənin tərəfindən təyin edilmiş təcrübə rəhbərinin rəyi qiymətləndirmə prosesində labüddür.

9. Buraxılış işi

9.1. Təhsil Proqramı buraxılış işi ilə tamamlanır.

9.2. Buraxılış işinin qiymətləndirilməsi:

Tədris planının bütün şərtlərini yerinə yetirmiş, o cümlədən nəzərdə tutulmuş cari attestasiyalardan (fənlər üzrə attestasiyalarda) müvəffəqiyyətlə keçmiş tələbələr yekun attestasiyaya buraxılırlar. Yekun Dövlət Attestasiyası Instrumental ifaçılıq ixtisasları üzrə (fortepiano, orqan və klavesin, simli, nəfəs və zərb, xalq çalğı alətləri) Dövlət İmtahanından ibarətdir .

Bakalavriat səviyyəsinin Instrumental ifaçılıq (sahələr üzrə) təhsil proqramı üzrə tədris planını tam yerinə yetirmiş tələbələr Dövlət İmtahanına buraxılır. Yekun Dövlət Attestasiyası öncədən TN tərəfindən təsdiq edilmiş komissiya tərəfindən 100 ballıq sistem ilə qiymətləndirilir.

İstifadə ediləcək qiymətləndirmə üsulları:

- Dövlət İmtahan proqramının təqdimatı (konsert formatında)

Bakalavriat səviyyəsində tələbələrin topladığı kreditlərin sayı 240 olmalıdır. Instrumental ifaçılıq (sahələr üzrə) İxtisası üzrə təhsil proqramında nəzərdə tutulmuş kreditləri toplayan tələbə həmin proqramı mənimsəmiş hesab edilir. Ali təhsil müəssisələrində bakalavriat səviyyəsinin təhsil proqramı üzrə tədris

planını tam yerinə yetirmiş şəxslərə Dövlət Attestasiya Komissiyasının qərarı əsasında “bakalavr” ali peşə-ixtisas dərəcəsi verilir.

10. Məşğulluq və ömürboyu təhsil

1. Məşğulluq və ömürboyu təhsil

10.1 050308 - Instrumental ifaçılıq (sahələr üzrə) ixtisasları üzrə Təhsil

Programın məzunları pedaqoji, ifaçılıq, təşkilatçılıq sahələrində müəllim, solo ifaçısı, kamera ansamblının solisti, orkestr artisti, illüstrator, konsertmeyster, duet ifaçısı və s. kimi peşələrdə işləyə bilərlər.

Pedaqoji fəaliyyət üzrə:

- musiqi təhsil müəssisələrində - uşaq musiqi və incəsənət məktəblərində, orta ixtisas musiqi məktəblərində, musiqi lisey və kolleclərdə müəllim vəzifəsində pedaqoji fəaliyyət göstərmək;
- musiqi təhsil müəssisələrində tələbələrlə maarifləndirici işlər aparmaq;
- Azərbaycan musiqi mədəniyyətinin təbliği üsullarını tətbiq edə bilmək;

İfaçılıq sahəsi üzrə :

- solo ifaçısı, orkestr artisti, kamera ansamblının solisti, konsertmeyster və illüstrator, fortepiano dueti və kvartet ifaçısı, muğam üçlüyü ifaçısı kimi fəaliyyət göstərmək;
- ifaçılıq fəaliyyətində müasir musiqi texnologiyalarının nailiyyətlərini tətbiq edə bilmək;

Təşkilatçılıq fəaliyyəti üzrə :

- ifaçılıq, elmi-ifaçılıq və elmi metodik üzrə konfranslar, elmi praktik seminarlar təşkil etmək;
- yaradıcılıq fəaliyyət nəticələrini proqnozlaşdırılmaq üçün musiqi elminin yenilikləri tətbiq etmək;
- qazanılmış bilik, bacarıq və vərdislərə uyğun olaraq təhsil sahələrində kompleks məsələlərinin həllində iştirak etməyə hazır olmaq;
- kollektivdə öz həmkarları ilə birgə işləməyi, optimal qərarlar qəbul etməyi bacarmaq, idarəetmə və onun metodlarına yiyələnmək;
- musiqi ifaçılıq və musiqi nəzəriyyəsi istiqamətləri üzrə konsertlər, festivallar, müsabiqələr təşkil etmək və müsabiqələrdə münisiflər heyətində iştirak etmək;
- ifaçılıq və elmi-ifaçılıq, elmi-metodik və elmi-praktik konfransları, ustad dərsləri təşkil etmək;

10.2 Ali təhsil müəssisəsi Təhsil Programının məzunlarının məşğulluğuna dair müntəzəm sorğular keçirməli, eləcə də vakant iş yerlərinə dair məlumatları öz veb sahifəsində yerləşdirməlidir.

10.3 Instrumental ifaçılıq (sahələr üzrə) Bakalavr Təhsil Programının məzunları Magistr proqramlarında:

- 060303 Instrumental ifaçılıq (musiqi alətləri üzrə);
 - 060309 Estrada sənəti (Populyar musiqi və caz ifaçılığı);
 - 060307 Musiqişünaslıq
- sahələri üzrə təhsillərini davam etdirə bilərlər.

10.4 Təhsil müddətində əldə olunan bilik, bacarıq və yanaşmalar məzunların müstəqil şəkildə ömürboyu təhsil almaları üçün ilkin şərtlərdəndir.

Razılaşıdırılmışıdır:

Azərbaycan Respublikası Təhsil
Nazirliyinin Aparat rəhbərinin müavini,
Elm, ali və orta ixtisas təhsil şöbəsinin müdiri

 Yaqub Piriye

"26" 08 2020-ci il

Mədəniyyət və incəsənət ixtisasları
qrupu üzrə Dövlət Təhsil Proqramlarını
hazırlayan işçi qrupun sədri

 Ceyran Mahmudova

"25" 08 2020-ci il

Təhsil proqramı və fənlər üzrə təlim nəticələri**Təhsil proqramının təlim nəticələri (PTN)**

Təhsil proqramının təlim nəticələri (PTN)	
	Fortepiano. Orqan. Klavesin Simli alətlər Nəfəs və zərb alətləri Xalq çalğı alətləri
PTN 1	Musiqi alətində professional ifaçılıq texnikasını mənimsəyərək dünya və Azərbaycan musiqi mədəniyyətinin müxtəlif dövr və üslublarına aid olan solo əsərlərdən ibarət repertuar toplayaraq, konsert səhnələrində çıxış etməyi bacarmalıdır.
PTN 2	Simli, nəfəs və zərb, xalq çalğı alətləri və s. alətlərdən ibarət olan müxtəlif tərkibli kamera ansamblarında ifa etmək bacarığına malik olmalıdır.
PTN 3	Vokal, xalq çalğı, orkestralətləri ifaçılarına, ansambl, xor, kapella kollektivlərinə akkompaniator, konsertmeyster kimi müşayiət etmək bacarığına malik olmalıdır. Orkestr artisti olaraq müxtəlif tərkibli (kamera, simfonik, nəfəs, xalq çalğı alətləri) orkestrlərdə ifa etməlidir
PTN 4	Uşaq musiqi və incəsənət məktəblərində, orta-ixtisas musiqi məktəblərində, musiqi gimnaziya və kolleclərdə musiqi pedaqogikasının prinsiplərinə əsaslanaraq, müəllim kimi fəaliyyət göstərə bilər.
PTN 5	Müxtəlif tərkibli fortepiano ansamblarında (duet, trio, kvartet və s.) dünya və Azərbaycan bəstəkarlarının fortepiano ansamblı üçün yazılmış əsərlərini, həmçinin digər əsərlərin fortepiano ansamblı / instrumental ansambları/ xalq çalğı alətləri üçün işləmələrini, köçürmələrini ifa etməyi bacarmalıdır.
PTN 6	Uşaq musiqi və incəsənət məktəblərində, orta-ixtisas musiqi məktəblərində, musiqi gimnaziya və kolleclərdə geniş musiqi ədəbiyyatını təqdim etmə bacarığına malik olmalı və illyustrator kimi fəaliyyət göstərə bilməlidir.

İxtisas fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)**Fortepiano. Orqan. Klavesin;
Simli alətlər; Nəfəs və zərb alətləri
Xalq çalğı alətləri**

FTN 1	İxtisas üzrə ədəbiyyatı bilməli və tanımalıdır, repertuar toplamalıdır müxtəlif muğam məktəblərinin ifaçılıq xüsusiyyətlərinə və ənənələrinə yiyələnmişdir;
FTN 2	İxtisas fənnin repertuarı müxtəlif dövrlərə aid olan əsərlərdən ibarət olmalıdır, solo və yaxud konsertmeysterin (orkestrin) müşayiəti ilə ifa olunmalıdır
FTN 3	Yüksək ifaçılıq texnikasına və ifadəliliyə malik olmalıdır
FTN 4	Müxtəlif janr və üslublara aid olan musiqi əsərlərini üzdən oxumağı bacarmalıdır
FTN 5	Müxtəlif tərzdə, üslubda, janrlarda yazılan əsərlərin fərqliliyini mənimsəyərək məharətlə ifa etməlidir
FTN 6	İfa edilən əsərlərin /xalq musiqi nümunələrinin ideya və məzmununu dərk edib, əsərlərin düzgün təfsir etmək bacarığına malik olmalıdır.

Azərbaycan musiqi tarixi fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)

FTN 1	Azərbaycan musiqisinin təkamülü və inkişaf tarixini bilməlidir
FTN 2	Azərbaycan bəstəkarlıq məktəbinin tarixini öyrənməlidir
FTN 3	Azərbaycan bəstəkarlarının yaradıcılığını mənimsəməlidir
FTN 4	Azərbaycan bəstəkarlarının əsərlərini təhlil etməlidir
FTN 5	Azərbaycan musiqi elminin tarixinə yiyələnəli, Azərbaycan musiqi terminologiyasını anlamalıdır
FTN 6	Azərbaycan musiqi tarixinin özünəməxsus xüsusiyyətlərini seçməyi bacarmalıdır.

İxtisas fənninin tədris metodikası üzrə təlim nəticələri (FTN)

FTN 1	Görkəmli instrumental ifaçılıq sənəti üzrə müəllimlərin fəaliyyəti, əsas metodik prinsipləri, alətin təlim-tərbiyəsi haqqında olan metodik əsərləri bilməli və tanımalıdır
--------------	--

FTN 2 Qərbi Avropa, Rusiya və Azərbaycan ifaçılıq məktəblərinin inkişaf tarixi, onların təlim ənənələri, xüsusiyyətləri və müasir dövrdə qazanılmış nəticələrə yiyələnməlidir
FTN 3 Şagirdlərin musiqi qabiliyyətlərinin tədris prosesində inkişaf yolları və metodlarını bilməlidir
FTN 4 İxtisas repertuarlarından müxtəlif dövrlərə aid olan əsərlər üzərində iş prosesinin əsas mərhələlərini bilməlidir
FTN 5 Uşaq musiqi məktəbi şagirdlərinin təlim prosesinin əsas məqsəd, vəzifə və xüsusiyyətlərini öyrənməli, həmçinin, bu proseslərin əsas təlim funksiyaları, metodları və priyomlarına yiyələnməlidir
FTN 6 Gələcək müəllimin peşəkar hazırlığının əsaslarını və vəzifələrini öyrənməli; təlim prosesinin planlaşdırılması və fərdi planların tərtib olunmasını bilməlidir.

İfaçılıq sənətinin tarixi fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)

FTN 1 İfaçılıq sənətinin inkişaf tarixini bilməlidir;
FTN 2 Musiqi janrlarının ifaçılıq üslublarının təfsirini bilməlidir;
FTN 3 İfaçılıq sənətinin müxtəlif dövrlərə aid görkəmli nümayəndələrini tanımalıdır;
FTN 4 Azərbaycan ifaçılıq sənətinin yaranma və təkamül yolunu bilməlidir;
FTN 5 Görkəmli Azərbaycan ifaçılarının yaratdığı ifaçılıq məktəblərini bilməlidir;
FTN 6 Müxtəlif dövrlərdə yaranan instrumental əsərlərinin ifaçılıq üslublarını səciyyələndirməlidir.

Mülki müdafiə fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)

FTN 1 Mülki müdafiə sahəsində vətəndaşların vəzifələrini bilməlidir;
FTN 2 Baş verə biləcək hadisələr zamanı fərdi və kollektiv mühafizə vasitələrində istifadə qaydalarını öyrənməlidir;
FTN 3 Baş vermiş fəvqəladə hadisələr zamanı zədələnmə zonalarında zədə almış insanlara özünəyardım və qarşılıqlı ilk tibbi yardım qaydalarını öyrənməli və tətbiq etməyi bacarmalıdır;
FTN 4 Mülki müdafiə siqnallarını bilməli və ona uyğun hərəkət etməlidir;
FTN 5 Baş verə biləcək və ya baş vermiş fəvqəladə hadisələr barəsində dövlət orqanlarına və qonşulara məlumat verməlidir;
FTN 6 Fəvqəladə hadisələr zamanı müəyyən olunmuş davranış qaydalarına əməl etməlidir.

Multikulturalizmə giriş fənni üzrə təlim nəticələri (FTN)

FTN 1 Multikulturalizmin bir siyasət modeli kimi öyrənilməsinin vacibliyini, onun etnik-mədəni və dini müxtəlifliyin tənzimlənməsinin mövcud siyasi modelləri içərisindəki üstünlüklərini mənimsəməlidir
FTN 2 Kursun tədrisində əsas məqsədlərdən biri multikulturalizmin və onun ayrılmaz tərkib hissəsi olan tolerantlığın qloballaşan dünyamızda gətirdikə daha çox aktualıq kəsb etdiyini qavramalıdır
FTN 3 Dini müxtəliflik şəraitində dini biliyi artıraraq, dini dözümlülüyün günümüzün vacib şərti olduğunu dərk etməlidir
FTN 4 Dünyada mövcud olan əsas multikulturalizm modelləri və onların bugünkü durumu haqqında biliklərini formalaşdırmalıdır
FTN 5 Multikulturalizmin Azərbaycan modelinin mahiyyətini, xalqın ayrılmaz həyat tərzinə çevrilməsinin əsas səbəblərini bilməlidir
FTN 6 Azərbaycanda həyata keçirilən multikulturalizm siyasətinin əsas istiqəmətlərini və multikulturalizmin Azərbaycan modelinin bütün dünyada böyük nüfuz qazanması xüsusiyyətlərini mənimsəməlidir

İnstrumental ifaçılıq(sahələr üzrə)

Təhsil Programının təlim nəticələrinin matrisi

Blokun adı	Fənlərin adı	Programın təlim nəticələri					
		PTN 1	PTN 2	PTN 3	PTN 4	PTN 5	PTN 6
Humanitar fənlər	Azərbaycan tarixi	x	-	-	x	-	-
	Azərbaycan dilində işgüzar və akademik kommunikasiya	-	-	-	x	-	x
	Xarici dildə işgüzar və akademik kommunikasiya	x	-	-	-	-	-
İxtisas fənləri	İxtisas (sahələr üzrə)	x	x	x	x	x	x
	Azərbaycan musiqi tarixi	-	-	-	x	-	x
	İxtisasın tədris metodikası	-	-	-	x	-	-
	İfaçılıq sənətinin tarixi	x	x	-	-	x	-
	Mülki müdafiə	-	-	-	x	-	-
	Multikulturalizmə giriş	x	-	-	x	-	-